

اداره مرکزی :

آقزیده ، استانبول جاده سنده آقزیده
معارف امینلکی پاشده کی داتر

استانبول بورسی :

استانبولده ، آقزیده جاده سنده ۸۷ نومروده
داغده مخصوصه

حیات

هیانه دامامیانده ... دیانه راهلر چوقه حیات قاتلم ...
نجه -

نومری هربرده ۱۵ غرورده

سنه لکی پوسته ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرینک مرجعی آقزیده مراکزدر .

سای : ۶۶

آقزیده ، ۱ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه :

فلسفه جمعیتی

استانبولده فلسفه مدرس و معلملرینک مشترک
مساعیرینه قوت ویره جک اولان فلسفه جمعیتک
تشکلی نه قادر زماننده اولمشدر . فلسفه واجتماعیات
ایله اشتغال ایله یین متفکرلرک زمان زمان برلشهرک
تدقیق و مطالعه لرینی یکدیگرلرینه بیلدیرملری ، نهایت
اجتماعلرنده مذاکره زمینی اولان موضوعلر حقنده کی
مطالعه لرک (بولته نلر) حالنده نشری صورتیله هپمزک
استفاده ایله مه سنه امکان ویرملری چوق فیض
وئمه ویره جک مساعیدندر .

بویله بر جمعیت قناعتمه کوره قیمتی اعضاسنک
مساعیسنی ده بر مرکز اطرافنده طوپلامغه یاردم
ایله به جکدر . بوکا چوق احتیاج واردر . اوکمزده
بر چوق مسئلهلر واردر که فلسفه واجتماعیات
ایله اوغراشانلریمزک جدی تدقیقلرینی دعوت
ایله به جک ماهیتده در . ارقاداشلریمز پک اعلا
تقدیر ایدرلر که بر فکر قارغشله لنی قارشیسندنه یز .
بونک نتیجه سی اولارق ماضیدن موروث اولان
وملی ومدنی حیاته تالیف ایدیله مه یین دین
مؤسسهرلرینک ییقیلیمه سی بعضی وجدانلرده حضور .
سزلق تولید ایتمشدر . شیمدی به قادر دین
دیجه مدرسهر و تکیه لری ، دولتک حقوقی
فعالیتنه حاکم اولان بر ذهنیت مواجهه سنده بولو .
نوبوردق . بونلرک هیچ بری معاصر حیاته
تالیف اولونامازدی . اونک ایچین بوسلطة لردن
قور تولغه معطوف جهاد اطرافنده همان بوتون
متفکرلر اتحاد ایتدی . نهایت استقلال حربینک
وجوده کتیردیکی اجتماعی وضعیت و قدرت بوتون
بوانکللری ییقدی . فقط شیمدی بو مؤسسهر
خارجنده (دین) مسئله سی ، دینی وجدان ، دینی
تحسس مسئله سی .. مواجهه سندنه یز . بو مسئله
اطرافنده تدقیق ایدیله جک بر چوق جبهه لرواردر :

اخلاق مکلفیتله دین آراسنده صیقی بر اشتراک
اولماسی ، دیگر طرفدن بر چوق وجدانلر ایچین اخلاقک
الک مهم مؤیده سنک (دین) اولارق تلقیمی یوزندن
دینی وجدانده کی ترلزک نفسمز خارجنده مکلفیت
اعتقادینی ده رخنه دار ایتیمه سی ممکندر . بر چوقلرینه
کوره «الله» اعتقادی هیچ اولماز ساکنج روحلرده
نفس خارجنده «اکمل بر وارلغه» محبت تلقین
ایده روبرنوع «ایده آلیم» ایچین روحلری حاضرلار .
منور بر کنج بو اعتقادی ایلریده بیراقسه بیله
روحنده کندی خارجنده مفکوره لری سومک
ایچین مساعد بر زمین وجوده کلیر . دیگر جهندن
دینی قدسیتک تحلیل ایدیله ایدیله هیچه منجر
اولماسی اخلاقی موضوعلرده ده ایمان قابلیتنی
غائب ایتدیره بیلیر . دینک یاپدینی بو وظیفه رینه
نه یی اقامه ایدره بیلیر ؟ کنج روحلرده «ایده آلیم»
زمینی حاضر لاق ، اخلاقی مکلفیت و وظیفه
دویغوسنی ادامه ایتدیرمک ایچون نه یاپمالی یز ؟
بونلر اوله سؤاللردر که فلسفه جمعیتنده کی
آرقاداشلرک مساعیرینک توجه ایدره جکی استقامتی
کوسترر .

فرانسه ده لاییکلک جریان ایلرله دیکه
دوغرودن دوغرویه ویا بالواسطه دین اوزرنده ،
اخلاق موضوعی حقنده فلسفی تفکرات آرتدی .
بر طرفدن دینی تحسسلرک روحی موقعی ، دیگر جهندن
دینک اجتماعی مؤسسه اولارق تدقیقی روحیات
واجتماعیات علملرینه حاد مساعینک الک مهم
مرکزینی تشکیل ایدیور . بر متفکرک ، بر عالمک
هر هانکی موضوع اوزرنده الک چوق فعالیت
و قدرت صرف ایتیمه سی اجتماعی احتیاج ایله
شدتله علاقه داردر . صوک آلتش ، یتش سنه

بر کره اسلامیه خاص نقطه لری وار .
اسلامیت خلق طبقه سنه تماماً نفوذ ایدهن ،
قاولیکلک و پروتستانلق کبی معین تشککلر
طرفندن متبادیاً محافظه جهدی کوسته ریلن
بر دین اولامشدر . اسلامیت حکومت طرفدن
نیمه ندیکی زمان قوتله نمش ، معاصر حیاتک
طبیعی جریان نتیجه سی اولارق حکومت لاییک
اولدجه قوتی تماماً غائب ایله مشدر . اسلامیه
حاند بوجهلرک تدقیق ایدیله سی و بونک نتیجه سی
اولارق حاصل اولان اجتماعی وضعیت خصوصنده
قناعتلرک اورتایه قونولماسی ، مناقشه ایدیله سی
چوق لازم ، چوق فائده لیدر . دیگر جهندن
عمومیتله دینک استقبالدده اجتماعی و روحی بر
احتیاجه تقابل ایدوب ایتیمه دیکی مسئله سی اطرافنده
فیلسوفلرک فکرلرینک نشری و بونک اطرافنده
متفکرلریمزک مناقشه سی بر چوق جهتلری تنویره
یارایاجقدر . بو جمعیت قوتله نه رک خلقده یاشایان
دینی عقیده لری طوپلایا بیلیر ، بونک نه کبی
استحاله لرک اثری اولدیغنی کوسته ره بیلیر و مستقبل
وضعیتی تنویر ایدره بیلیر .

اسلامیتده شیمدی به قادر جدی بر (ره فورم)
تشبثک اولاماسی و یا خود بو ره فورم تشبثک
یاپیلاماسی ده چوق دقته شایان بر حادته در . نه ایچین
اسلامیت آلاستیقیت کوسته ره مه مش ، اجتماعی
محیطک ایسته دیکی حالی آلامامشدر ؟ بونک
اوزرنده تدقیقلر یایمق نه قادر فائده لی اولور !
فقط بو کون قارشیسندنه بولوندیغمز اصل
مسئله ، دینی وجدانده کی استحاله به رغماً
«اخلاقی مکلفیت» ک قوتنه خلل کله مه سی
تامین ایله مکدر . بر طرفدن شیمدی به قادر

کړک نثر ، کرکه نظم هېسې له ناک کوزه لاکندن ،
اخلاقنک ایلکندن بحث ایدیوردی . له نا قلمی
حوققابه قوبدقن سوکرا اوزرعه اکیلرک برر
برر آکلایوردی :

— بو .. دایم قولانک خاطره سیدر ... بو
بریلدیک دارالفنون طلبه سنک ... بو .. آی پک
صاچا ! اولاز ، واللی اولاز ! دیهرک صحیفه بی آلیله
قاباندی . بن برطرفدن اونک آلیله اوغراشیور ،
دیگر طرفندن ده یازی بی اوقومق ایسته بوردیم . نهایت
آلی صحیفه دن قالدیرم . له نا حدتلی حدتلی : « ایستر
اوقویک ، ایستر اوقومایک ، بن ذاتا بو صاچالری
دفترمه بر اقام ، بیر تاجم ! » دیدی . یازینک آنجاق
برنجی مصرعيله امضای اوقوبایلدم :
خلقت عالمه عین ایده رم که ...

ملازم اول ارلوف

له نا اوصحیفه بی دفتر دن قوپارارق بیرتدی ، پارچا
پارچا ایتدی . بکا دونه رک :

— شیمدی سز یازیکز ! دیدی .
بوپوک براختلاج ایچنده ، حافظه می یوقلابور ،
آلنی اوغوشدورویور ، بوتون عقلی قابلیتلی فعالینه
کتیره رک برشی یازمق ایسته بوردیم . فقط عکسی کبی
عقله هپ اوتهدن بریدن قالا پارچالر ، ایشمه یارامایان
برطاقیم صاچا صابان شیلر کلیوردی . حالبوکه بن
فوق العاده کوزله ، شایان دقت بر خاطره یازمق
ایسته بوردیم . اوپله بر خاطره که اوقونجه له نا کندیسنی
سه و دیکی کشف اینین . اوخ ، نهایت بولدم !
همده لیسده اوقویان آبلامک خاطره دفترنده کی
بر یازی بی ... یالکیز اسملرک برلرینی دکیشدیرمک
کافیدی ...

— آما باقایاجقکیز !

— پکی .

له نوجقا یوزینی باغچه طرفه چه ویردی وکندی
کندینه نشه لی بر شرقی میریلداغابه باشلادی . همن
شوبله یازدم :

له نا ، له نا ، یورغوم ، اولویورم ، وورغوم ...
طاپندیم بری وار ، سن سوبله اونی کیمدر ؟

میرآلای شیرینفرف

یالکیز بر شرطم وار :

— بنم یانمده اوقومایاجقکیز ! بن کیندکدن
سوکرا ...

له نا نه طرفنده در دیه دوندیکم زمان اونی آرقامده
بولدم . غالبایازی او موزیک اوزه رندن باقارق اوقومشدی ،
چونکه یوزی قپ قیرمیزی ایدی . آیسنی باغرینه
باسدی :

— میشقاجم ! بنم ابی ، کوزله میشقاجم ! ..
بیله ک ، سنی نه قدار سه ویورم ! سو یورم !
دیدی ، سوکرا کولدی ، کولدی ، کولدی ...
بردن بره چیتک آرقاسندن ، سوراق طرفندن
« قارا قارغا » شرقیسی ایشیدیلکه باشلاندی . بو ،
کستانخاته اویدورولش بر عسکر تورکیسی ایدی .
اولا په تقا سوبله یور ، آرقاسندن بوتون چوجوقلر

هزل

تاغوردن

۱۸

یاغمورلی کوره

آغیر بولوطلر اورمانک سیاه قویتولنی اوستنده
طوبلانیور .

آمان چوجوق ، دیشاری جیقما !
کول کنارنده بر دیزی خورما آغاچلری
باشلرینی قارائلق کوه چارپیورلر ، قارغالر ایصلاق
قانادلریله عیثی آغاچلرک داللرنده سسز تونه بورلر ،
و دهره نک دوغو طرفنده کی قی سنی کیتدکجه
دهریله شن بر دوکوقلق قاپلایور .

اینه کز چیتده باغلی ، حبزی حبزی بوکوروبور .
آمان چوجوق ، بن اونی آخیره کونورنجیه
قادر بکله .

آداملر ، طاشمش کوله جلردن دیشاری فیروایان
بالقلمری یا قالامق ایچین صو آلتنده کی تارلاره اوشوشدیلر ،
یاغمور صوبی ، آنه سنی ئوزمک ایچین اودن قاجش
کولن بر چوجوق کبی دار کچیدلردن مینی مینی
دهرله حالتده قوشیور .

دیگله ، کچیدده بریسی قایقچی بی چاغیربور .
اوح ، چوجوق ، کون ایشینی صولدی
قایقچی نک اسکله سی قایاندی .

هپ بر آغیزدن اوقوبور ، سسلری اورتالنی چیتلانیوردی .
سوکرا حیدودجه سنه بر ایصلیق ، بونی ده یینه په تقا
چالییوردی .

هان کوشکدن فیروایارق چیتنه یافلاشدم .
دلیکدن باقچه برده نه کوریم : په تقا بریمه کچمش ..
آلایه قومانداییدیور ... له ناده کلش ، آراقندن
باقیوردی ، فقط اوقادار یاقیندن باقیوردی که نفسی
یانامده حس ایدیوردم . پارماقلفک آرقاسندن
بر چوجوق سسی یوکلیدی :

— میرآلای بک !

له نا ایله برابر ، دمن په تقانک بنی تحقیر ایندیکی
بره قوشدق .

— بوتون آلای عصیان ایتدی ! یالکیز
بن قالدیم ... په تقایی ده سزک بریکزه انتخاب ایتدیلر .
نه یایقی لازمه ، امر ایدیکز .

بابامک اکثر یایا پدینی کبی اوموزلریمی قالدیردم ...
وبرآز دوشوندکدن سوکرا :

— نه یاپارسه کز ، یایکیز ، قاریشام ! بوبله نانکور
آبدالره قوماندان اولمای ذاتا بنده ایسته م ...
دیدم .

ایسته بنم قادین یوزندن چکدیکم ایلك اضطراب
بودر .

مترجمی : ع . غفار .

کوک ، ده لیجه دوکولن یاغمورک اوستنه
بینمش کیدیورکی ، دهره ده کی صوبوکسک وجوشغون ؛
قادیلر غانچدن دولو دستیلریله اولرینه ارکن ارکن
قوشدیلر .

آقشام لامبالرینی آرتق حاضرلامالی .
آمان چوجوق ، دیشاری جیقما .
چارشینک یولی تنها ، دهره ده کیده ن بانقا
قایور . روزکار آغلره طاقیلش بر بیرجی
حیوان کی بامبو داللرینک آراسنده چابالایوب
خوموردانیور .

۱۹

کیمی

قایقچی مادهورنک قایینی راجموج اسکله سنه
باغلاشم دورویور .

ایچی بیوده بره ثروت دولو ، واوراده تا
نه وقتدن بری بوشی بوشنه دورویور .

اگر او بکا قایقچی ایگره تی ویرسه یدی بن
اوکا یوزجیت کوره ک قویاردم و بش آلنی یدی بلکن
آچاردم .

بن اوکی بی اوپله لیمانلره دوغرو چه ویرم زدم .
بن پرلر یوردینک یدی ده کیزی ایله اون اوچ
ایرماغنده بلکن آچاردم .

لاکین آنه جکم ، سن اوپله بر کوشه ده بنم
ایچین آغلامیه جقسک .

بن اوپله راماشاندرا کی اون دورت سنه
سوکرا کلک ایچین اورمانلره کیتیمورم .

بن ماصالک برنی اولاجم ، وکیه نه ایسته رسم
اونی یوکلیه جکم .

بن آرقاداشم آشوی برابر آلاجم . اونکله
برابر پرلر یوردینک یدی ده کیزی ایله اون اوچ
ایرماغنی بلکن آجوب آشاجمز .

بز ایرکندن صباح ایشیغنده یلکنلری فورا
ایده جکیز .

اوکلن وقتی سن کولده بیقلنبرکن بز یابانچی بر
قراک اولکهنده اولاجمز .

بز کری کلدی کمز وقت قارائلق باصماه باشلامش
اولاجق ، و بنده نه کوردکسه هبسنی سکا بر بر
سوبله جکم .

بن پرلر یوردینک یدی ده کیزی ایله اون اوچ
ایرماغنی آشاجم .

ایرماغنی آشاجم .

مدیر مسئول : محمد امین

استانبول — دولت مطبعه سی